

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis & dignitatibus. Consilium CCXXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

CONSILIVM CCXXXV.

LIT in iudicio possessorio coram Iudice seculari super Canonico & præbenda collegiata Ecclesiæ S. Petri Insulensis pendente inter D. Lucam N. Actorem & D. Iacobum du Bay Sacre Theologiæ Licentiatum Reum, propter apparentiora iura Rei, eidem Reo adjudicata est fiduciaria possessio, quam Recedentiam vocant; eaque lite in pleno possessorio adhuc indecisa pendente idem præfatus D. Lucas Actor impetravit & obtinuit, adeoque etiam pacifice nunc possidet, in eadem Ecclesia alium Canonatum & præbendam, & nihilominus perseverat in prosecutione ejusdem causæ possessoriæ super priore illo Canonico & præbenda: quæritur, anne sine ulla ulteriore disquisitione ex hoc solo dicto D. Iacobo Recedentiaro adjudicari debeat plenum possessum, nullâ adhibita ulteriore disquisitione juris vel possessionis, quod vel quam dictus Actor prætendit ad illum priorem Canonatum & præbendam?

Respondeo neminem posse in eadem Ecclesia & sub eodem, ut aiunt, tecto habere & retinere duos, quamvis simplicia beneficia conformia, hoc est duos Canonicatus & præbendas, aut Capellanas; c. *Literas de concess. præben. & ibi Innoc. & Ioan. and. Clem. fin. De præben.* * quorum accumulatio est ulque adeo prohibita, ut ex multorum sententia Episcopo non sit permillum super ea ullo modo dispensare, Ioan. Stapulib. in tract. de liter. gratiæ tit. de forma expectativarum §. secunda forma nu. 5. unde Cardinalis Zabarella, conf. 3. Circa elucidationem, rebuff. in praxi benef. tit. de dispensat. arat. ad V. incompatibilia nu. 4. in enumeratione generum incompatibilitatis beneficiorum refert accumulationem duorum Canonatuum ejusdem Ecclesiæ. † Cujus prohibitionis & incompatibilitatis effectus primus & præcipuus est, quod per assecutionem posterioris conformis beneficii sub eodem tecto, ipso jure vacet, quod prius obtentum fuit, d. c. *Literas d. Clem. fin. c. 1. De consuet. lib. 6. Freder. de senis conf. 120. Quæsitum est in fine: sequentis enim acceptatio, secuta præsertim illius pacificæ possessione, continet tacitam renuntiationem prioris, c. de multa de præben. c. Gratia de rescript. lib. 6 etiam si secundi adeptio fiat cum protestatione, quod non intendat à priore recedere, quia vitiosa est huiusmodi protestatio, ut inquit Antonius de Butrio, in c. In nostra nu. 24. de rescript. † idque etiam si super priore conformi & incompatibili beneficiis lis pendeat. Nam hæc tacita ex juris dispositione inducta renuntiatio non tantum ipsius beneficii renuntiati titulum respicit, sed etiam litem & causam; ut illi quoque renuntiante censeatur qui posterius conforme incompatible obtinet, Innoc. Ioan. Andr. & alij in d. c. In nostra, Nicol. de Milin in suo repertorio in verb. Renuntiare non intelligitur; præsertim si super possessione prioris dumtaxat lis & causa pendet, & maxime ubi adversario recedentia adjudicata est. Nam ut expressa ita quoque tacita hæc renuntiatio possessionem prioris, si quæ sit, tollit; quasi per posterioris incompatibilis acceptationem illa quoque abdicata sit. Vnde adeo ut agenti etiam remedio recuperandæ possessionis, quod interdicto retinendæ longè*

favorabilius est, possit obijci hæc voluntaria renuntiatio, c. *Solicite. De restit. spoliat. Rebuffus ad consuet. Regias tit. De causis benef. poss. artic. 11. gl. 1. nu. 20. Ex quibus satis deprehenditur, hanc litem & causam possessoriæ super dictis Canonico & præbenda pendente dictâ tacitâ præfati Domini Luca Actoris renuntiatione esse extinctam; nihilque superesse, quam ut Domino Iacobo fiduciaria possessio in absolutam & plenam adjudicationem convertatur & adjudicetur, dictusque Dominus Lucas ei in expensis litis condemnetur.*

De Præbendis & dignitatibus

SUMMARIUM

Petitorium ex Apostolica & ordinaria provisione.

1. Papa in collationibus beneficiorum ordinariam prævenire potest, non tamen iuri quæsito derogat.
2. Privilegiorum revocatio generalis non continet ea, quæ specialiter aliquibus personis ob specialem causam sunt concessa.
3. Privationis pena, extra iurâ dispositionem, per Iudicem apponi non potest.
4. Clausula generalis quomodo complectatur singulas species.
5. Clausula derogatoriæ derogatoria eiusque vis.
6. Papa aut Princeps non censetur in dubio revocasse privilegia.
7. Privilegia geminata difficilius revocantur.

CONSILIVM CCXXXVI.

VNIUS tantum est difficultatis articulus in causa beneficiæ, quæ coram Reverendo Domino Abbate S. Gertrudis Lovaniensis Conservatore privilegiorum Almæ Universitatis, Studij generalis oppidi Lovaniensis, nunc definienda pendet inter Ferdinandum Peters Actorem, & Augustinum de Boys Opponentem (quamvis uterque Actoris & Rei partes sustineat, ut sit in beneficiis, *Rota decis. 15. Si in causa, alias est 1. sub tit. de re iudic. in novis*) de & super Cappellania ad altare SS. Petri & Pauli in Metropolitana Ecclesia Cameracensi; hic videlicet, num per regulas Cancellariæ, seu constitutionem, quam Pius Quintus Papa post assumptionem suam ad Papatum edidit, revocatum sit privilegium seu indultum, quo Fel. recor. Sixtus Papa Quartus in anno 1483. dictæ Ecclesiæ concessit, ut beneficia ad ordinariam collationem pertinentia, valorem duarum marcarum argenti non excedentia, conferre possint in alternatis mensibus, Februario, Aprili, Iunio, Augusto, Octobri, & Decembri; quod per Leonem Decimum Papam in anno 1517. sic ampliatus est, ut beneficia huiusmodi non excedentia valore 25. ducatorum possent conferre quibuscumque mensibus; excedentia verò in dictis alternatis mensibus tantum: cujus utriusque indulti confirmationem fecit etiam Clemens Papa Septimus anno 1515. & per signaturam Pius Quartus anno Pontificatus sui tertio. Id enim si dici non potest, dubitatio nulla est, quin Ferdinandus, ut tempore, ita quoque jure potior sit in obtinendo & retinendo hoc beneficio: idè quod constat ex Rei propria confessione, quod ordinaria collatio hujus perti-

pertineat ad Præpositum, Decanum & Capitulum Cameracense, à quibus etiam Actor dicti benefici collationem & provisionem obtinuit; quam sequuta est Actoris acceptatio; & in possessionem legitima inductio; concurrente ejusdem Actoris idonea qualitate per probationem clericaturæ; quam Reus tandem post negationem illius semel atque iterum factam, etiam confessus est: ita quod ab Ordinario & sic potestatem habente eo modo collatum Actori beneficium non potuerit postea (est enim bulla provisionis Papalis, qua Reus nititur posterioris datæ, videlicet Idibus Maij 1568, cum Actoris provisio sit de 17. Aprilis antecedentis) per Papam reo conferri: * prævenire enim potest Papa quemcunque Ordinarium, Clem. 1. *ut lue pendet. in fine, Strabon. in tractu De lites grat. in præludio, nu. 8.* sed tamen collatum ab Ordinario beneficium, alteri non auferit, nec auferre velle præsumitur; quia ejus cõcessionibus intellectam semper habent hanc clausulam, si modo alteri non sit prius in beneficio quæsitum Reg. Cancell. Apostolica De iure quæsito non tollit. cum generaliter numquam præsumatur Papa aut Princeps per quæcumque gratiam alteri quæsitum ius tollere velle, c. super eo De offic. ind. deleg. 1. 2. §. si quis à Principe D. Negid in loco publico Bald. in l. Nec avus C. De emanc. liber. Quod eo minorem dubitationem habet, quod per dicta privilegia seu indulta Pontificia in beneficiis non excedentibus valorem viginti quatuor ducatorum (quale proculdubio est hoc controversum; cum sub eo minore valore Reus idem beneficium impetraverit, constat ex bulla in verb. viginti quatuor ducatorum auri decemaria, ut asseru, non excedunt; & sic impetrando ac nominando id confessus fuerit) permilla sit dictæ Ecclesiæ Cameracensi potestas conferendi in omnibus mensibus tantum; in quorum unum, Aprilem scilicet, incidit hujus beneficii vacatio.

Quod autem his privilegijs derogatum non sit per dictam novam Pij Quinti constitutionem, continentem temporalem ad quinquennium reservationem octo mensium, Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris & Novembris, & revocationem omnium privilegiorum in contrarium 2 facientium, multis rationibus deducitur. † Et in primis quidem ex eo, quod generalis revocatio seu derogatio privilegiorum non censetur derogare privilegio specialiter aliquibus personis, ob certum aliquem favorem; & præsertim ob prægnantem & urgentem aliquam causam concessio: cum illi non censetur derogari nisi per specificam derogationem, gl. singulari in l. Decurionibus C. De silentiis lib. 12. Barbatus ad cap. Quoniam frequenter §. in alijs nu. 5. *ut lue non contestata &c.* quia privare aliquem jure suo pœna sit, si quis maior in V. actio- 3 ne C. De transact. * Sed ubi lex vel constitutio non apponit pœnam privationis, iudex minister iustitiæ eam apponere, vel interpretatione, aut extensione inducere non debet, gl. in c. fin. in verb. ex vi De iure patron. Lud. Rom. conf. 325.

Nec igitur in contrarium, quod clausula generalis singula (quantum ad comprehensa sub ipsa) complectatur ac si specialiter enumerata essent, l. si ceteris in princ. De legat. quia id verum non est quoad ea, quæ specialem notam habent, c. Quia pe-

riculosum de sent. excom. in 6. glof. in c. 2. in verb. dignitatum De præben. lib. 6 & ad versus clausula generalis potestatem obfirmata fuit quale est hoc dictæ Ecclesiæ indultum & privilegium, quod in primis habet clausulam derogatoriæ voluntatis ad futura; cuius generis privilegii non continetur sub generali revocatione, nisi adsit aliqua alia clausula, quæ si non individuam, saltem specialem mentionem faciat de tali clausula derogatoriæ, Paulus de Castro conf. 3. Quoniam additione & conf. 278. v. asus iste vol. 1. Decius conf. 16. Viso puncto nu. 5. & omnium eleg. Craveria conf. 126. Inter alia privilegia vol. 1. & Paul. Paris. hysmo conf. 42. Quamvis ad alternationem 18. vol. 4. Ita ut generalia verba ad hoc non sufficiant, etiam si ageretur de revocatione, quæ fieret per modum legis perpetuæ, multo minus quæ sit per regulas Cancellariæ, quæ perpetuitatem non habent, ut in hoc articulo eleganter respondit Petrus de Ancharano, consil. 237. Efficacibus, Paul. Paris. conf. 5. Vnio istius nu. 91. & seqq. vol. 4.

Et quamvis in derogatoriæ clausula hujus novæ constitutionis addantur quoque hæc verba, etiam cum clausula derogatoriæ derogatoris, tam late tamen non patet eorum potestas, ut derogationem in bullis Sixti, Leonis, & Clementis positæ quicquam detrahant: nam talis derogatio derogationis aut revocationis, quæ in futurum per huiusmodi verba concessa videtur, restricta, & limitata est ad certam formam, non tantum hanc, quod horum indultorum tenor in sequente derogatione exprimi, & inseri de verbo ad verbum debeat, & aliter derogari non possit, etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ & quæcumque alias constitutiones (ut habet bulla Sixtina) quo casu plerique generalem & indeterminatam clausulam derogatoriæ derogationum existimant non habere effectum aliquem adversus antecedentem derogatoriæ, sic clausulatam Paul. Paris. d. conf. 42. nu. 16. & seqq. sed præterea in dictis bullis addita & præscripta est ulterius alia forma sub qua sola posset fieri illorum revocatio vel derogatio; tunc scilicet, cum Romanus Pontifex per suas literas illarum seriem continentes, dictis præpositis Decano &c. significandum duxerit sua mentis esse potestate dumtaxat conceptioni huiusmodi derogare velle. Quæ verba bene notanda & observanda sunt; quia continent punctum & decisionem hujus controversiæ: per illa enim Pontifex aperte declaravit quod quamvis revocandi derogandi quæ dictis privilegijs potestatem à se non proiecerit vel abdica-verit; in futurum tamen sua voluntas non foret per quæcumque generales & fortes derogationes velle derogare dictis indultis. Ita ut ea verba removeant voluntatem, mentem, & intentionem ab actu derogationis sequentis, quoad sic clausulata privilegia, doct. in l. Si in principio De leg. 3. Card. Zabarella conf. 32. In præmissis dubio nu. 4. quæ ob id nisi per repetitas individuales (inquit Cardinalis Zabarella) huiusmodi circumstantias numquam censentur revocata vel saltem ea in parte dubiam (nam certè dici non potest quoad tacitam derogationem) faciunt Planæ constitutionis derogatoriæ etiam derogatoriæ clausulam, non servata hac præscripta forma. * In dubio autem nunquam censetur Papa, vel Princeps revocasse voluisse concessa privilegia, Freder. de Senis consil. 253. Casus 1. alius §.

salu est; quæ decet esse perpetua, c. Decet de reg. iur. lib. 6. præsertim illa, quæ ob remunerationem aut recompensam conceduntur, Franc. Aret. in cap. Novus & ibi Felin. De iud. Franc. Ripa in l. Si unquam nu. 14. C. De revoc. donat. Lud. Rom. consil. 436. Quod indubitatum n. 21 ut conspiciatur in hoc dictæ Ecclesiæ privilegio; potissimum etiam quia hæc concurrat favor publicæ utilitatis & pauperum ad eos alendos; qui favor etiam per se requirit specialem expressionem revocationis, Lud. Rom. d. consil. 436. nu. 10.

Nec sane debent ista in proposito habere ullam difficultatem, propter huiusmodi privilegij non simplicem & unicum, sed triplicatam etiam postea cum renovatione concessionis confirmationem Leonis, Clementis, & Pij Quarti: huiusmodi enim geminata, & multo magis ter geminata privilegia, difficilius semper revocantur; & nunquam nisi specificè demonstrata, Felin. in c. Si cautio n. 39. De fide instrum. Dec. d. consil. 10. nu. 5. Paris. d. consil. 42. v. 17. vol. 4. sub revocatione vel derogatione sequente continentur; ut hæc & similia ad propositum facientia, eleganter deduxit Ludovicus Romanus d. consil. 436. Sic quod supervacuum foret plura addere, præsertim post latiore deductionem alterius consultationis, quæ copiose omnes incidentes articulos huius causæ tractat.

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I U M

Petitorium ex Apostolica & ordinaria provisione.

1. Actore non probante absolvitur Reus etiam in beneficiis.
2. Exceptio de non iure actoris quando in beneficiis permittitur.
3. 4. Devolutio vacationis ad quem fiat.
5. Devolutio iure qui confert ante devolutionem nihil agit.
6. Papa in conferendis beneficiis concurrat cum quolibet Ordinario.
7. Publicatio collationis à Papa facta infra trimestre faciendæ ex Concordatu Germanicæ nationis.
8. Eius publicationis omisio an reddat Papæ collationem nullam?
9. Signaturam nullam sequi non potest index in indicando.
10. Resignatio beneficii tollit ius & possessionem illius.
11. 12. Permutans lite pendente causa cadit & condemnatur in expensis.
13. Permutatio non sortiente effectum, quomodo cum permutantes revertantur ad sua beneficia.
14. Fraus in permutationibus beneficiorum quomodo probetur.
15. Instantia super beneficio transit ad successorem.
16. Error non probatus num inducat causam restitutionis.
17. Clericus an creari & beneficium habere possit, qui non fuit lector, exorcista, vel ostiarius.
18. Suspensio ipso iure non incurritur in promotione per saltum.
19. Minores ordines an necessary & an eorum omisio inducat suspensionem.
20. Circiter dictio incertitudinem significat.

Copl. Wamel. Tom. 1.

18. Mandatum speciale ad impetrandum beneficium non requiritur.

19. Collusio ipso iure non inducit privationem.

20. Marca argenti quanti valeat.

CONSILIVM CCXXXVII.

REUS & possessoris partes cum in hac beneficii causa super personatu parochialis & Collegiæ Ecclesiæ Leuvenensis sustineat Dominus Ioannes Franchon Reus adversus Dominum Ioannem Molinæum l. V. Doctorem huius causæ Actorem, certior est Rei spes de obtinenda victoria causa; præsertim quia per sententiam in possessorio iudicio inter has easdem partes latam, idem Reus sit manentus. Nam vulgaris illa juris regula, quod Actore non probante Reus etiam si nihil præstiterit absolvi debeat, c. fin. §. penult. De iur. iur. c. 1. Ut ecclesiastica beneficia &c. locum etiam habet in causa beneficii, c. Cum Ecclesia De causa possess. & propriet. Ioan. Franc. Purpuratus in l. Qui accusare nu. 17. c. De eden. potissimum quando constat de non iure Rei possessoris. De quo non iure Actoris, Reus possessor obiectionem facere potest ad finem absolutionis & manendi in possessione; licet non ad finem obtinendæ adjudicationis, rota decif. 160. Reus & possessor in novis qua est 4. sub tit. De re iudic. Felin. in cap. Olim nu. 10. De rescript. Cujus possessionis consideratio tam potens est, ut si Actor in effectu absolvi, hoc est in possessione relinqui, sed non adjudicari ei beneficium debeat, rota decif. 15. Si in causa, qua est 1. sub tit. De re iudic. in novis. Cum ergo hæc causa eo loco sit, quod non tantum non docuerit, aut probaverit de suo iure Actor, sed ex adverso evidentissimè constet jus nullum ei umquam competisse ad hoc controversum beneficium, & si umquam competisset ab illo pendente hac lite exciderit; & præterea constet de bono iure Rei in & ad idem beneficium: nihil dubitandum est, quin utroque modo Dominus Ioannes Franchon hic obtinere debeat tam in petita absolutione ab impetitione Actoris, propter solam considerationem, quod idem Dominus Ioannes sit Reus & possessor, quam in petita adjudicatione beneficii propter bonum & plenum jus, quod in eodem habet.

Et primò quidem quoad absolutionem, quæ sola Reo posset sufficere, rejecta sollicitudine & cura obtinendæ adjudicationis, cujus effectum satis supplet sententia possessionis adjudicatoria, hoc manifestum est, Actorem tituli sui originem constituisse in collatione Illustrissimi ac Reverendissimi D. Episcopi Leodiensis, in collatione scilicet & provisione ab eo obtenta non probato, quod ad illum pertineat ordinaria huius beneficii collatio seu provisio, imò etiam præsumptio, quod non pertineat: quippe prætendit Actor iure devoluto ad dictum Dominum Episcopum tamquam Diocesis Leodiensis Ordinarium pro ea vice pertinuisse huius beneficii collationem: devolutio autem sit ab eo, qui jus conferendi priore loco habet, c. 2. c. Ex parte c. Postulasti De concess. præben. & non nisi incidente ac commissa negligentia inferioris Collatoris;